

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA,
PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

NACRT PRIJEDLOGA

ZAKON
O ZAŠTITI OD SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA

Zagreb, prosinac 2010.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja sadržana je u članku 2., stavku 4., podstavku 1. i 2., članku 3. i članku 52. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/00, 124/00- pročišćeni tekst, 28/01, 41/01- pročišćeni tekst, 55/01- ispravak i 76/10).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonom o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07) u glavi III. „Sastavnice okoliša i utjecaji i opterećenja“ uređen je pravni okvir za donošenje propisa o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja. Potreba za donošenjem zakona kojim će se urediti ova materija utvrđena je i kao jedna od mjera u Programu gospodarskog oporavka, Vlade Republike Hrvatske.

Svjetlosno onečišćenje predstavlja promjenu razine prirodne svjetlosti u noćnim uvjetima uzrokovanu unošenjem svjetlosti proizvedene ljudskim djelovanjem. Zaštita od svjetlosnog onečišćenja obuhvaća mjere zaštite od nepotrebnih, nekorisnih ili štetnih emisija svjetlosti u prostor u zoni i izvan zone koju je potrebno osvijetliti te mjere zaštite noćnog neba od prekomjernog osvjetljenja. Zaštita od svjetlosnog onečišćenja određuje se na temelju zdravstvenih, bioloških, ekonomskih, kulturoloških, pravnih, sigurnosnih, astronomskih i drugih standarda.

Problem svjetlosnog onečišćenja prisutan je u globalnim razmjerima pa tako i kod nas u Hrvatskoj. Pitanje pravnog uređenja svjetlosnog onečišćenja u našem okruženju riješeno je u pojedinim pokrajinama u Italiji i u Sloveniji dok se u ostatku Europe uglavnom primjenjuju usuglašene norme, standardi i preporuke o izvedbi vanjske i javne rasvjete. U Republici Hrvatskoj primjenjuju se Hrvatske norme za rasvjetu HRN EN 13201 part. 1 do part. 4. kojima se propisuju minimalne količine svjetla u odgovarajućim slučajevima. No, propisivanjem gornjih razina pojedinih svjetlo-tehničkih parametara, osim ekološkog učinka, ostvarili bi se i energetske i financijske pozitivne učinci.

U svrhu učinkovitog djelovanja u tom smjeru ukazuje se potreba edukacije kadrova uključenih u projektiranje, dobavu i instaliranje rasvjetnih sustava i sustava upravljanja rasvjetom.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Ovim Zakonom treba urediti sljedeća pitanja:

1. U okviru Općih odredbi: predmet zakona, pojašnjenje pojmova, materijalne okvire za primjenu Zakona, primjenu drugih propisa, ovlaštenja ministra, ciljeve koji se namjeravaju postići;
2. U okviru Načela zaštite od svjetlosnog onečišćenja: Odgovarajuću primjenu načela, Načelo energetske učinkovitosti, Načelo opravdanosti, Načelo optimalizacije i Načelo ograničenja;
3. Subjekte koji osiguravaju provedbu zaštite od svjetlosnog onečišćenja;
4. Standarde upravljanja rasvijetljenošću i obavezne načine osvjetljavanja: standarde upravljanja rasvijetljenošću, obavezne načine osvjetljavanja i iznimke koje se utvrđuju Terminskim planom rasvjete;
5. Mjere zaštite, ograničenja i zabrane: mjere zaštite, zaštitu biljnog i životinjskog svijeta, ograničenja za osvjetljavanje zaštićenih prostora rasvjetom izvana, zabrane rasvjetljavanja;
6. Planiranje gradnje i obnovu rasvjete, i odgovornost proizvođača proizvoda koji služe rasvjetljavanju: planiranje, gradnja i obnova rasvjete, rad izvora svjetlosti, Nacrt rasvjete, obveze proizvođača;
7. Upravni i inspekcijski nadzor,
8. Kaznene odredbe,
9. Prijelazne i završne odredbe,

Ovaj je Zakon svojim odgovarajućim dijelovima usklađen s odredbama Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ br. 110/07) i s posebnim propisima iz područja: zaštite prirode, graditeljstva, gospodarenja otpadom i zračnog prometa.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Donošenjem ovog Zakona i provedbenih propisa ovog Zakona nastat će obveza operaterima rasvjete i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te Gradu Zagrebu da javnu rasvjetu i rasvjetu javnih površina prilagode propisanim standardima, čime će se poboljšati učinkovitost provedbe ušteda na potrošnji električne energije. Zakon će značajno doprinijeti i zaštiti ljudskog zdravlja od štetnog utjecaja svjetlosnog onečišćenja i blještanja svjetla s javnih površina, doprinijet će učinkovitijoj sigurnosti u cestovnom prometu, značajno će utjecati na zaštitu okoliša u cjelini i na zaštitu pojedinih sastavnica okoliša od negativnih utjecaja od svjetlosnog onečišćenja, doprinijet će učinkovitom planiranju potrošnje električne energije i planiranju ušteda. Zakon će biti usklađen s odredbama naprijed navedenih zakona a u svrhu kvalitetnijeg ispunjavanja zahtjeva iz Europskog zakonodavstva.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona potrebno je osigurati financijska sredstva:

1. Iz javnih izvora u razdoblju od pet do sedam godina bit će potrebno osigurati dodatna sredstva: u proračunima županija, Grada Zagreba, te gradskim i općinskim proračunima.
2. Iz drugih izvora: koncesija, javno/privatnih partnerstva, donacija, fondova Europske unije i međunarodnih financijskih institucija s povoljnim kreditima.

VI. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON

O ZAŠTITI OD SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja, načela te zaštite, subjekti koji provode zaštitu, način utvrđivanja standarda upravljanja rasvjetljenošću u svrhu smanjenja potrošnje električne i drugih energija i obveznih načina osvjetljavanja, utvrđuju se mjere zaštite od prekomjerne rasvjetljenosti, ograničenja i zabrane u svezi svjetlosnog onečišćenja, planiranje gradnje i obnove rasvjete, odgovornost proizvođača proizvoda koji služe rasvjetljavanju, i druga pitanja s tim u svezi.

Pojašnjenje pojmova

Članak 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

1. **svjetlosno onečišćenje okoliša** jest emisija svjetlosti iz umjetnih izvora svjetlosti koja štetno djeluje na ljudski vid i uzrokuje osjećaj bliještanja, ugrožava sigurnost u prometu zbog bliještenja, radi neposrednog ili posrednog zračenja svjetlosti prema nebu ometa život i/ili seobu ptica, šišmiša, kukaca i drugih životinja, ugrožava prirodnu ravnotežu na zaštićenim područjima, ometa profesionalno ili amatersko astronomsko promatranje neba ili zračenjem svjetlosti prema nebu nepotrebno troši električnu energiju;
2. **svjetlo** je elektromagnetsko zračenje u (čovjeku) vidljivom dijelu spektra te u ultraljubičastom i infracrvenom području;
3. **sjaj neba** je osvjetljenost noćnog neba zbog rasipanja svjetlosti iz umjetnih izvora svjetlosti na elementima atmosfere. Sjaj neba mjeri se u magnitudama na kvadratnu lučnu sekundu;
4. **bliještanje** je fiziološko smanjenje sposobnosti ljudskog vida zbog rasipanja svjetlosti u staklastom tijelu oka ili neugodan, psihološki osjećaj prouzrokovan zbog čestog, nehotičnog gledanja u izvor svjetlosti, a uzrokuje ga razlika između jačine svjetlosti izvora i svjetlosti okoline;
5. **osvjetljenost** je fotometrijska veličina za mjerenje osvjetljenosti površine zbog zračenja jednog ili više izvora svjetlosti, pri čemu se osvjetljenost površina utvrđuje u skladu sa standardom propisanim odgovarajućom hrvatskom normom i izražava u luksima (u nastavku teksta: lx);

6. **svjetlina osvjetljene površine** je odnos između svjetlosne jakosti osvjetljene površine i projekcije te površine na smjer zračenja, a izražava se u cd/m^2 ;
7. **udio svjetlosnog toka koji zrači prema gore** podrazumijeva odnos između svjetlosnog toka koji zrači u smjeru iznad horizontale i svjetlosnog toka koji zrači iz rasvjetnog elementa u toj svjetiljci izraženo u postocima. Udio svjetlosnog toka određuje se na temelju podataka proizvođača svjetiljaka dobivenih tipskim ispitivanjem;
8. **jakost svjetla** je snaga zračenja koju emitira izvor svjetla u određenom smjeru. Izražava se u kandelama [cd];
9. **intenzitet svjetla** ili **svjetlosni tok** je količina svjetla koje je emitirano iz izvora i prihvaćeno promatranom površinom objekta. Izražava se u lumenima [lm];
10. **rasvjetljenost** je mjera za količinu svjetlosnog toka koja pada na jediničnu površinu. Izražava se u luksima [lx];
11. **svjetiljka** je naprava namijenjena davanju, filtriranju ili pretvaranju svjetla iz jednog ili više izvora, zajedno sa svim dijelovima koji su potrebni za potporu, pričvršćenje ili zaštitu i s pomoćnom opremom za povezivanje s izvorom napajanja, pri čemu izvor svjetlosti može biti žarulja ili neka druga naprava koja svijetli;
12. **ekološki prihvatljiva svjetiljka** je svaki svijetlo-tehnički uređaj koji zadovoljava potrebe za umjetnom rasvjetom pojedine lokacije a da pritom u okoliš ne unosi trajne smetnje emisijom elektromagnetskog zračenja. Ovakav uređaj svojom emisijom ne smije ometati aktivnosti i zdravlje ljudi niti mijenjati ponašanje autohtonih životinja i biljaka u neposrednoj i daljoj okolini. Ovaj uređaj je proizveden primjenom najboljih raspoloživih tehnika vezano za potrošnju energije a konstrukcijom i korištenjem prihvatljivih konstrukcijskih materijala emisije stakleničkih plinova koje nastaju radom uređaja svedene su na zakonom dopustive granice;
13. **prikjučna električna snaga svjetiljke** (u daljnjem tekstu: električna snaga svjetiljke) jest električna snaga koju troši svjetiljka pri načinu korištenja što ga je odredio proizvođač, a izražava se u vatima (u nastavku teksta: W), pri čemu se uzima u obzir električna snaga koju rasvjetno tijelo pretvara u svjetlosni tok, kao i sve vrste njezinih gubitaka (npr. električna snaga koja se koristi za zagrijavanje i gubitke u električnim vodovima od mjesta gdje se mjeri potrošnja električne energije zbog obračuna iste);
14. **zasjenjena svjetiljka** je svjetiljka koja optičkim ograničivačima ili vlastitom konstrukcijom jamči minimalno blještanje i raspršenje svjetla u okolinu te emitira minimalan snop svjetla od ravnine horizontale prema dolje, bez parazitnog isijavanja proizašlog od prozirnih elemenata svjetiljke, a koji je usmjeren iznad linije horizonta. Također, zasjenjenom se smatra svaka ona svjetiljka koja se koristi za rasvjetu pročelja objekata, a koja je opremljena sjenilom, usmjerivačima ili maskom;
15. **rasvjeta** jest učinak djelovanja svjetlo-tehničkih uređaja (koji se sastoje od izvora svjetla, pred-spojnih naprava, ožičenja, optičkih uređaja te kućišta), na okolinu;
16. **ekološka rasvjeta** su rasvjetna tijela i uređaji dizajnirani tako da omogućavaju najviše standarde zaštite okoliša i najviše sigurnosne standarde;
17. **emisija** je ispuštanje tvari i/ili energija u plinovitom ili čvrstom stanju kao što su toplina, zračenje, buka, vibracije i svjetlo, iz pojedinog izvora u okoliš, a nastalo je kao rezultat čovjekovih aktivnosti kojima se uzrokuju mikrobiološki utjecaji odnosno mikrobiološko onečišćivanje okoliša;

18. **granična vrijednost emisija** je propisana vrijednost, koncentracija i/ili razina emisije, izražena u posebnim pokazateljima, koja u jednom ili tijekom odgovarajućih odnosno određenih vremenskih razdoblja ne smije biti prekoračena;
19. **rasvijetljenost neba** podrazumijeva rasvijetljenost noćnog neba koja nastaje zbog raspršenja vidljivog i nevidljivog svjetla (ultraljubičastog i infracrvenog svjetla) prirodnog ili umjetnog porijekla na sastavnicama okoliša i atmosfere;
20. **standardna osvjetljenost radnog mjesta na otvorenom** je osvjetljenost radnog mjesta na otvorenom, koja je za pojedinu vrstu radnog mjesta na otvorenom i za pojedine vrste poslova koji je izvode na pojedinom radnom mjestu na otvorenom, propisana odgovarajućom hrvatskom normom;
21. **zaštićeni prostori** su prostorije u: stambenim zgradama i zgradama u kojima se obavljaju odgojno-zaštitne, obrazovne, zdravstvene, hotelsko smještajne ili slične djelatnosti, namijenjene pretežno odmoru ili oporavku, a u kojima se ljudi često ili duže zadržavaju;
22. **rasvjeta za zaštitu** je rasvjeta koja je u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita ljudi i imovine, a namijenjena je zaštititi građevinskih objekata i zgrada;
23. **postojeća rasvjeta** je izvor svjetlosti, koji je bio u uporabi ili se koristio na dan stupanja na snagu ovoga Zakona ili za kojeg je, u skladu s propisima kojima se uređuje područje o gradnje, prije stupanja na snagu ovoga Zakona pribavljen odgovarajući akt temeljem kojega se odobrava gradnja;
24. **obnova rasvjete** podrazumijeva svako zadiranje u izvor svjetlosti koje bitno mijenja njegove tehničke karakteristike, kao što su vrsta svjetiljaka ili oblik zaštitnog stakla svjetiljke, kao i način zasjenjivanja svjetlosti, što uzrokuje promjenu zračenja svjetlosti u okoliš. Obnova rasvjete jest i svaka druga obnova izvora svjetlosti koja uzrokuje promjenu zračenja svjetlosti u okoliš;
25. **operater rasvjete** je osoba koja upravlja rasvjetom čije je ona vlasništvo ili rasvjetom u vlasništvu druge osobe prema ovlaštenju njezinog vlasnika ili iznajmljivača. Ukoliko za upravljanje rasvjetom nije izdano ovlaštenje, operatorom rasvjete smatra se vlasnik građevinskog objekta ili zgrade koju rasvjeta osvjetljava;
26. **proizvođač** jest svaka pravna i fizička osoba obrtnik, koji proizvode odnosno uvoze i stavljaju na tržište rasvjetna tijela, uređaje i proizvode kojima se rasvjetljava prostor odnosno prostorija;
27. **područje naseljenosti** jest područje naseljenosti kako je određeno posebnim propisom iz područja prostornog uređenja;
28. **noć** jest dio 24 satnog dnevnog ciklusa tijekom kojega prirodno svjetlo uzrokuje rasvijetljenost horizontalnih površina manju od 10 lx;
29. **štetni učinci** su učinci rasvijetljenosti štetni za ljudsko zdravlje i okoliš kao i efekti na živi svijet koji pokazuju odstupanja u zdravstvenom smislu ili smislu regularnog tijeka života živog bića u negativnom smislu;
30. **sigurnosna rasvjeta** je rasvjeta koja je u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osoba i imovine, zaštite niskogradnje i zgrada;
31. **oglasni pano** – medij oglašavanja postavljen okomito na smjer kretanja sa svrhom isticanja reklamnih poruka. Ovaj uređaj može biti samo-svijetleći (ekran) ili rasvijetljen vanjskim rasvjetnim tijelima;

32. **Zakon** je Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja;
33. **ministarstvo** je ministarstvo nadležno za poslove zaštite okoliša;
34. **ministar** je ministar nadležan za zaštitu okoliša;
35. **javnost** jest jedna ili više fizičkih i pravnih osoba te njihove udruge, organizacije ili skupine.

Primjena Zakona

Članak 3.

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na ocjenu i upravljanje rasvjetljenošću okoliša iz umjetnih izvora svjetlosti, kojoj su izloženi ljudi u prirodi, u naseljenim područjima i na prometnicama te u pripadnom prostoru prometnica, kojoj je izložen biljni i životinjski svijet u prirodi, u okolini prometnica i drugim područjima osjetljivima na rasvjetljenost, kojoj su izloženi podzemni prirodni objekti (spilje, jame, ponori i sl.) i noćno nebo.

(2) Zahvati i granične vrijednosti koji su određeni ovim Zakonom odnose se na emisije svjetla u okoliš, koje su stalne ili povremene a nastaju radi djelovanja svjetlosnih izvora koji uzrokuju svjetlosno onečišćenje. Oblici svjetlosnog onečišćenja podrazumijevaju i onečišćenja nastala emisijama uzrokovanim infracrvenim valovima (toplinskog zračenja), koji narušavaju sklad u prirodi te u odgovarajućoj mjeri doprinose globalnom zatopljenju.

(3) Umjetni izvor svjetlosti koji uzrokuje svjetlosno onečišćenje okoliša može biti rasvjeta:

1. javnih površina što uključuje: rasvjetu nenatkrivenih površina objekata javne infrastrukture u naseljima namijenjene pješacima i prometu polaganih vozila (bicikli, dostavna vozila i vozila za javni putnički promet), rasvjetu na nenatkrivenim površinama parkova i parkirališta te na drugim sličnim nenatkrivenim površina u javnoj uporabi, uključujući i rasvjetu prijelaza za pješake na državnim prometnicama;
2. prometnica što uključuje: rasvjetu nenatkrivenih površina objekata javne prometne infrastrukture, uključujući i rasvjetu nenatkrivenih površina odmorišta uz autoceste, brze ili regionalne ceste i sl. ;
3. javne željezničke infrastrukture (u daljnjem tekstu: željeznička postaja) što uključuje rasvjetu nenatkrivenih površina objekata javne željezničke infrastrukture, rasvjetu ranžirnih kolodvora i rasvjetu na željezničkim postajama putnički promet;
4. sustava zračnog prometa što uključuje: rasvjetu nenatkrivenih površina građevinskih objekata i zgrada na aerodromima i helidromima i drugih uređaja namijenjenih zračnom prometu;
5. luka na vodama (u daljnjem tekstu: luka) što uključuje: rasvjetu nenatkrivenih površina luka na moru, rijekama, jezerima, kanalima i sl. plovnim putovima;
6. proizvodnog postrojenja što uključuje: rasvjetu nenatkrivenih površina proizvodnih pogona odnosno građevnih objekata i zgrada namijenjenih proizvodnim djelatnostima bez obzira o kojoj vrsti proizvodne djelatnosti se radi, skladišta koja se koriste unutar proizvodnih postrojenja i drugih nenatkrivenih površina za obavljanje proizvodne djelatnosti, rasvjetu poljoprivrednih i stočarskih objekata kao što su mljekare, staje, peradarnici, sušilice, vinski podrumi i sl.;
7. poslovnih objekata namijenjenih uslužnim djelatnostima (u daljnjem tekstu: poslovni objekti) što uključuje: rasvjetu nenatkrivenih površina parkirališta, šetališta, plaža, bazena i drugih nenatkrivenih

površina u poslovnim objektima, uključujući i rasvjetu vanjskih zidova zgrada u tim objektima, pri čemu se pod poslovnim objektima podrazumijevaju objekti namijenjeni obavljanju ugostiteljske i turističke djelatnosti, trgovačke djelatnosti (trgovački centri i sl.) i drugih uslužnih djelatnosti kao što su tržnice, skladišta, benzinske postaje, odmorišta uz prometnice i sl.;

8. ustanova što uključuje: rasvjetu nenatkrivenih površina kako što su ulazne površine parkirališta i druge nenatkrivene površine unutar poslovnog kruga ustanove i uz upravne zgrade, od općeg javnog interesa kao što su, bolnice, škole, fakulteti, vrtići domovi zdravlja, kazališta i sl. te rasvjetu uz druge nestambene zgrade.

9. vjerski i sakralni objekti što uključuje: rasvjetu nenatkrivenih površina uz vjerske i sakralne objekte, rasvjetu objekata u funkciji groblja, uključujući i rasvjetu vanjskih zidova tih objekata;

10. spomenika kulture što uključuje: rasvjetu objekta ili područja, koji su u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita kulturne baštine proglašeni spomenikom kulture, koji se nalaze u postupku proglašavanja ili su upisani u registar kulturne baštine te spomenike na javnim površinama;

11. pročelja što uključuje: rasvjetu vanjskog zida zgrade namijenjenog naglašavanju likovnih ili arhitektonskih elemenata zgrade ili njezinoj dekoraciji, a koja nema svojstvo objekta za oglašavanje prema ovom Zakonu;

12. športskih objekata što uključuje rasvjetu nenatkrivenih površina objekata za športske, kulturne i zabavne priredbe, rasvjetu objekata za rekreaciju i sl., uključujući rasvjetu skijališta i klizališta;

13. objekata za oglašavanje što uključuje: rasvjetu oglasnih i reklamnih panoa, ekrana za slike, napisa, grafičkih znakova i sl., čija je površina namijenjena oglašavanju ili obavještavanju ili je dio cjelokupne grafičke slike;

14. gradilišta što uključuje nenatkrivene površine gradilišta;

15. namijenjenu sigurnosnoj zaštiti (u daljnjem tekstu: rasvjeta za zaštitu) što uključuje: sigurnosno osvjetljavanje nenatkrivene površine za promet robe i putnika ili za proizvodnju, skladištenje ili drugu djelatnost, sve u svrhu zaštite a zrači svjetlost koja uzrokuje svjetlosno onečišćenje;

16. izvana, koja štetno djeluje na zaštićene prostore.

Članak 4.

- (1) Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na emisije svjetlosti u okoliš koje nastaju zbog:
- osvjetljavanja unutarnjih prostorija zgrada ili natkrivenih prostorija građevinskih objekata,
  - prirodnih izvora svjetla porijeklom iz prirodnog okoliša,
  - uklanjanja posljedica elementarnih nepogoda i pri drugim izvanrednim događajima ili okolnostima, koje mogu izazvati veće materijalne štete, ugrožavati zdravlje i živote ljudi te u većim razmjerima narušavati okoliš,
  - sigurnosne rasvjete, ukoliko je njezin rad uređen propisima kojima se uređuju tehnički sigurnosni sustavi ili standardi na području tehničkih sigurnosnih sustava,
  - vojnih, obrambenih ili zaštitnih djelatnosti na područjima za potrebe obrane te zaštite od prirodnih i drugih nepogoda, određenih posebnim propisima, ukoliko emisije nastaju zbog provedbe zadaća u svrhu obrane Države odnosno zaštite, spašavanja i pomoći kod prirodnih i drugih nepogoda,
  - spašavanja i pomoći kod prirodnih i drugih nepogoda te pri pružanju medicinske, policijske i druge pomoći,

- zaštite osoba i objekata koji se štite u skladu s propisima kojima uređuje zaštita određenih osoba, objekata i okolice objekata u kojima su sjedišta državnih tijela i policije,
  - signalizacije u zračnom prometu u skladu s propisima kojima se uređuje signalizacija u zračnom prometu,
  - signalizacije u pomorskom prometu i prometu unutarjnim vodama u skladu s propisima kojima se uređuje signalizacija u pomorskom prometu i prometu na unutarjnim vodama,
  - signalizacije u cestovnom prometu u skladu s propisima kojima se uređuje signalizacija u cestovnom prometu,
  - signalizacije u željezničkom prometu i vožnje vlakova u skladu s propisima kojima se uređuje signalizacija u željezničkom prometu i pri vožnji vlakova, i
  - svjetiljaka čija je električna priključna snaga manja od 25 W, ukoliko se ne koriste za rasvjetu.
- (2) Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na svjetiljke koje povremeno svijetle na otvorenom:
- na javnim ili privatnim priredbama (zabave, koncerti, i sl.) i
  - kao dekorativna rasvjeta zgrada, građevinskih objekata i javnih površina u razdoblju od 01. prosinca do 15. siječnja.

Primjena drugih propisa

Članak 5.

- (1) Na pitanja šteta i opasnosti od šteta u okolišu prouzročenih svjetlosnim onečišćenjem odgovarajuće se primjenjuju odredbe zakona kojim je uređena zaštita okoliša i provedbeni propisi toga zakona koji se odnose na štete u okolišu i prijeteće opasnosti od šteta.
- (2) Na pitanja prava na pristup informacijama javnosti i zainteresirane javnosti u postupcima prema ovom Zakonu, koja nisu uređena ovim Zakonom i provedbenim propisima ovog Zakona, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita okoliša.
- (3) Utjecaji svjetlosnog onečišćenja obvezno se razmatraju u postupcima strateške procjene značajnih utjecaja planova i programa na okoliš i u postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš, koji se provode prema zakonu kojim je uređena zaštita okoliša i njegovim provedbenim propisima.

Ovlaštenja ministra

Članak 6.

- (1) Način rada u ministarstvu, nadležnim upravnim tijelima županija i Grada Zagreba, nadležnim upravnim odjelima gradova i općina te u pravnim osobama s javnim ovlastima u vezi s provedbom ovoga Zakona i provedbenih propisa ovog Zakona propisuje ministar naputkom.
- (2) Ovlašćuje se ministar da za potrebe izrade nacрта provedbenih propisa koje je ovlašten donositi prema ovom Zakonu i izradu i nacionalnih planova, programa i izvješća, osniva povjerenstva, imenuje članove povjerenstva i tajnika te uređuje način njihova rada.
- (3) Ovlašćuje se ministar da određuje naknadu članovima i tajnicima za rad u povjerenstvima koja je prema ovom Zakonu ovlašten osnivati.

Ciljevi

Članak 7.

- (1) Zaštita od svjetlosnog onečišćenja provodi se tijekom noći te danonoćno u prirodnim podzemnim objektima.
- (2) Zaštitom okoliša od svjetlosnog onečišćenja osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, racionalno korištenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog života i temelj održivog razvitka.
- (3) Zahvatima u okoliš čija su posljedica emisije svjetla u okoliš smije se utjecati na kakvoću življenja, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet u okvirima održivog razvitka.
- (4) U ostvarivanju ciljeva iz stavka 1. ovoga članka moraju se uzimati u obzir najučinkovitije raspoložive tehnike i tehnologije te njihova gospodarska provedivost u skladu s načelima prema ovom Zakonu i zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

II. NAČELA ZAŠTITE OD SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA

Odgovarajuća primjena načela

Članak 8.

(1) Zaštita od svjetlosnog onečišćenja se temelji na uvažavanju i odgovarajućoj primjeni načela zaštite okoliša uređenih zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša, primjeni načela međunarodnog prava zaštite okoliša i uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse, a osobito na sljedećim načelima:

1. Onečišćivač plaća – vlasnik odnosno operater rasvjete snosi sve troškove preventivnih mjera i mjera otklanjanja štetnih utjecaja odnosno onečišćenja, financijski je odgovoran za provedbu preventivnih i sanacijskih mjera zbog štete za okoliš koju prouzroči ili bi moglo prouzročiti svjetlosno onečišćenje uzrokovano rasvjetom kojom on upravlja.
2. Odgovornost proizvođača – proizvođač proizvoda namijenjenih rasvjeti odgovoran je za odabir rješenja najprihvatljivijeg za ljudsko zdravlje i okoliš, prema svojstvima proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući vijek trajanja proizvoda i uporabu najbolje dostupne tehnologije.

Načelo energetske učinkovitosti

Članak 9.

Energetska učinkovitost je imperativ. U sustavu javne rasvjete moraju se primjenjivati rasvjetna tijela koja daju isti svjetlosni učinak uz manju potrošnju energije.

Načelo opravdanosti

Članak 10.

(1) Načelo opravdanosti u odnosu na djelatnosti s izvorima svjetla ostvaruje se ako djelatnost koja uključuje rasvjetu u naseljenim mjestima i prirodnom okolišu daje korist

izloženim pojedincima i/ili društvu, a ta korist je u svim uvjetima veća od štetnosti zbog izlaganja svjetlosnom onečišćenju, uvažavajući gospodarske, socijalne i druge utjecaje.

(2) Načelo opravdanosti u odnosu na primijenjene mjere postiže se tako da svaka mjera mora ublažiti posljedice iznenadnog događaja, a posebno smanjiti izlaganje ljudi i prirodnog okoliša svjetlosnom onečišćenju zbog izvanrednoga događaja.

Načelo optimalizacije

Članak 11.

(1) Načelo optimalizacije zaštite od svjetlosnog onečišćenja u odnosu na djelatnosti s izvorima svjetla ostvaruje se provedbom mjera zaštite kojima se negativan utjecaj svjetlosnog onečišćenja na ljude i okoliš u cjelini, iz svih izvora svjetla, smanjuje toliko nisko koliko je razumno moguće unutar propisanih granica, uvažavajući pri tome tehničke, organizacijske, gospodarske, zdravstvene i socijalne učinke.

(2) Načelo optimalizacije u odnosu na poduzete mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja ostvaruje se tako, da provedba, opseg i trajanje svake poduzete mjere mora postići najveći razumno mogući pozitivan učinak.

Načelo ograničenja

Članak 12.

Načelo ograničenja rasvjete za djelatnosti s izvorima svjetla provodi se primjenom mjera zaštite određenih ovim Zakonom tako da izlaganje ljudi i prirodnog okoliša svjetlosnom onečišćenju mora biti niže od propisanih graničnih vrijednosti za neškodljivu rasvjetu.

III. SUBJEKTI KOJI OSIGURAVAJU PROVEDBU ZAŠTITE OD SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA

Članak 13.

(1) Vlada Republike Hrvatske uređuje standarde za proizvode i mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja za područje javne rasvjete i zaštite noćnog neba te druge standarde u skladu s odredbama ovog Zakona.

(2) Županija, Grad Zagreb, gradovi i općine, dužni su, svaki u okviru svojega djelokruga, na svojem području osigurati uvjete i provedbu propisanih standarda i mjera za iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U svrhe iz stavka 2. ovoga članka županija je dužna surađivati s jedinicama lokalne samouprave.

(4) Više županija i/ili županija i Grad Zagreb mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu propisanih standarda i mjera iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 14.

- (1) Provedbu zaštite od svjetlosnog onečišćenja osiguravaju:
- Vlada Republike Hrvatske
  - ministarstva i druga tijela državne uprave,
  - jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
  - pravne osobe s javnim ovlastima i proizvođači
  - pravne osobe ovlaštene za obavljanje stručnih poslova u zaštiti okoliša,
  - udruge civilnog društva koje djeluju u području zaštite okoliša,
  - pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarske djelatnosti i
  - građani pojedinci, njihove skupine, udruge i organizacije.
- (2) Subjekti iz stavka 1. ovoga članka zaštitu od svjetlosnog onečišćenja provode obavljajući svoje propisane zadaće odnosno u okviru propisanih djelokruga te ostvarujući svoja prava i obveze u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita okoliša i u skladu s ovim Zakonom i provedbenim propisima ovog Zakona.

IV. STANDARDI UPRAVLJANJA RASVIJETLJENOŠĆU I OBVEZNI NAČINI OSVJETLJAVANJA

Standardi upravljanja rasvijetljenošću

Članak 15.

- (1) Osvjetljavanje ekološki prihvatljivim svjetiljkama obvezno je prema standardima zaštite od svjetlosnog onečišćenja – standardima upravljanja rasvijetljenošću.
- (2) Standarde upravljanja rasvijetljenošću, osim određenoga u članku 13. stavku 1. ovog Zakona, uređuje Vlada Republike Hrvatske uredbom kojom se pobliže uređuju:
- uvjete i najviše dopuštene razine intenziteta svjetla, rasvijetljenosti, svjetline i raspršenja na otvorenom, a vezano za rasvijetljavanje javnih površina i prometnica,
  - uvjete i mjere iz članka 13. stavka 1. ovog Zakona, te druge uvjete za postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetla na otvorenom,
  - standarde i ciljne vrijednosti godišnje potrošnje električne energije i planirane vrijednosti godišnjih ušteda u potrošnji električne energije u području javne rasvjete i rasvjete državnih prometnica te obveze operatera rasvjete i operatera koji upravljaju prometnicama odnosno objektima komunalne infrastrukture koji se odnose na korištenje javnih površina s tim u svezi, granične vrijednosti električne priključne snage svjetiljaka za rasvjetu objekata i površina iz članka 3. stavka 3. ovog Zakona;
  - mjere za smanjivanje emisija svjetlosti s javnih površina u okoliš;
  - rokove i razdoblja prilagodbe obveznika u svezi propisanih standarda;
  - obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vezano za javnu rasvjetu i propisane standarde;
  - način provedbe prilagodbe za postojeće obveznike;
  - sva druga pitanja s tim u svezi.

2. Obvezni načini osvijetljavanja

Članak 16.

(1) Obvezni načini osvijetljavanja propisuju se za rasvjetu koja može uzrokovati svjetlosno onečišćenje. Obvezni načini osvijetljavanja propisuju se za rasvjetu: javnih površina i prometnica; željezničke postaje, rasvjete u sustavu zračnog prometa koja nije obuhvaćena posebnim propisom o aerodromima, luke; proizvodnog postrojenja; poslovnih objekata i ustanova; spomenika kulture i vjerskih objekata; športskih objekata; pročelja; objekta za oglašavanje; gradilišta i rasvjetu kojom se može utjecati na zaštićene prostore (u daljnjem tekstu: objekti i uređaji).

(2) Obvezne načine osvijetljavanja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom kojim pobliže propisuje:

- uvjete i najviše dopuštene razine intenziteta svjetla, rasvijetljenosti, svjetline i raspršenja na otvorenom, uključujući i iznimke vezano za objekte i uređaje;
- alternativne načine i uvjete osvijetljavanja objekta i uređaja;
- mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja uzrokovanog vanjskim izvorima rasvjete na zaštićene prostore;
- standarde i ciljne vrijednosti godišnjih ušteda u potrošnji električne energije vezano za objekte i uređaje;
- obveze operatera rasvjete i operatera koji upravljaju objektima i uređajima;
- obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vezano za propisane standarde u smislu podstavka 1. do 4. ovoga stavka,
- sva druga pitanja vezana za materiju iz podstavka 1. do 6. ovoga stavka.

Iznimke koje se utvrđuju Terminskim planom rasvjete

Članak 17.

(1) Iznimno od propisanih standarda rasvjete, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može za područje jedinice lokalne samouprave donijeti Terminski plan rasvjete kojim može odrediti:

- posebne uvjete rasvjete u turističke i dekorativne svrhe koja doprinosi učinkovitosti gospodarskih uslužnih djelatnosti kao što su ugostiteljstvo, turizam i trgovina,
- posebne uvjete osvijetljavanja prigodnih manifestacija na odgovarajućim lokacijama u jedinici lokalne samouprave što uključuje održavanje prigodnih sajмова, smotri, festivala i sl.
- lokacije na kojima je iznimno moguće prekoračiti propisane dopuštene razine rasvjete radi zadovoljavanja potreba za održavanjem javnih skupova i organiziranja javnih priredbi i povremenih prigodnih zabavnih i športskih aktivnosti i natjecanja na otvorenom ili u zatvorenom prostoru za stanovništvo i goste, kada postoji mogućnost prekoračenja dopuštenih razina rasvijetljenosti,
- strože uvjete zaštite od svjetlosnog onečišćenja od propisanih standarda za područja obuhvaćena ekološkom mrežom Natura 2000 u okviru jedinice lokalne samouprave.

(2) I u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka rasvjeta horizontalnih površina dopuštena je isključivo uporabom ekoloških svjetiljki, a dekorativna rasvjeta pročelja zgrada se mora izvesti tako da snopovi svjetla ne nadilaze korpus zgrade koju rasvijetljavaju.

V. MJERE ZAŠTITE, OGRANIČENJA I ZABRANE

Mjere zaštite

Članak 18.

- (1) Zaštita od svjetlosnog onečišćenja obuhvaća mjere zaštite od nepotrebnih, nekorisnih i/ili štetnih emisija svjetla u prostor u zoni i izvan zone koju je potrebno rasvijetliti te mjere zaštite noćnog neba od prekomjernog rasvijetljenja. Mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja određuju se vodeći računa o zdravstvenim, biološkim, ekonomskim, kulturološkim, pravnim, sigurnosnim, astronomskim i drugim standardima i propisanim normama.
- (2) Mjerama zaštite od svjetlosnog onečišćenja mora se osigurati provedba načela uređenih ovim Zakonom.
- (3) Mjerama zaštite od svjetlosnog onečišćenja mora se spriječiti nastajanje prekomjerne emisije i raspršivanja svjetla u okoliš a postojeće rasvijetljenje mora se smanjiti na dopuštene razine.

Članak 19.

- (1) Zaštita od svjetlosnog onečišćenja postiže se osobito slijedećim mjerama:
  - utvrđivanjem izloženosti svjetlosnom onečišćenju i prekomjernoj rasvijetljenosti kontinuiranim mjerenjem i izradom karata rasvijetljenosti za odgovarajuća izložena područja;
  - osiguranjem dostupnosti podataka o rasvijetljenju i svjetlosnom onečišćenju okoliša;
  - zaštitom područja koja su rasvijetljena s posebno niskom razinom;
  - izradom akcijskih planova vezano za rasvijetljavanje na području jedinice lokalne samouprave koji se temelje na podacima iz karata rasvijetljenosti;
  - obnovom rasvjete sukladno karti rasvijetljenosti;
  - zaštitom ugroženih vrsta biljnog i životinjskog svijeta i njihovih zaštićenih staništa;
  - ograničenjima i zabranama vezano za rasvijetljavanje odnosno razdoblja rasvijetljavanja tijekom 24 sata.
- (2) Poblize obveze i način praćenja rasvijetljenosti i sva pitanja glede sadržaja i načina izrade karata rasvijetljenosti i akcijskih planova, što uključuje i način njihova utvrđivanja i donošenja, te obveznike po tom pitanju, kao i sva druga pitanja s tim u svezi, propisuje ministar pravilnikom.

Zaštita životinjskog svijeta

Članak 20.

Ukoliko se u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita prirode u osvijetljenom objektu iz članka 16. ovoga Zakona štiti habitat ugroženih životinjskih vrsta, površine takve zgrade ili objekta na kojima su otvori za prelet tih životinjskih vrsta ne smije se osvijetljivati.

Ograničenja za osvijetljavanje zaštićenih prostora rasvjetom izvana

Članak 21.

- (1) Rasvjeta izvana u blizini zaštićenih prostora mora biti namještena tako da jačina svjetlosti koju ta rasvjeta uzrokuje na prozorima zaštićenih prostora ne prelazi propisane granične vrijednosti.
- (2) Granične vrijednosti iz stavka 1. ovoga članka određuju se u odnosu na udaljenost prozora zaštićenog prostora od najbližega ruba osvijetljenog kolnika, pločnika ili druge površine koja je osvijetljena javnom ili drugom rasvjetom izvana.

(3) Osvjetljenost na prozorima zaštićenih prostora utvrđuje se na sredini svijetlog prozorskog otvora u smjeru koji je u pravom kutu na zastakljenu površinu prozora.

Zabrane rasvjetljavanja

Članak 22.

(1) Operater rasvjete objekta i uređaja iz članka 16. ovoga Zakona, osim rasvjete u sustavu zračnog prometa, mora osigurati, da je po danu od jutra do večeri rasvjeta ugašena.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, rasvjeta se ne mora ugasiti kod vrlo loših vremenskih uvjeta kao što su: gusta magla, jaka kiša ili snijeg i sl. odnosno kada se radi o potrebi uključivanja zaštitne rasvjete.

(3) Zabranjena je uporaba svjetlosnih snopova bilo kakve vrste ili oblika, mirujućih ili mobilnih, ako su usmjereni prema nebu ili prema površinama koje bi ih mogle reflektirati prema nebu.

(4) Rasvjetom pročelja zabranjeno je osvjetljivati zid zaštićenog prostora na kojem su prozori.

(5) Ukoliko svjetiljka rasvjete za osvjetljavanje nenatkrivenih površina nije dio rasvjete objekata i uređaja iz članka 16. ovog Zakona i ne ispunjava uvjete iz članka 2. točke 12. ovog Zakona, zabranjeno je u nju namještati žarulje tako da je ukupna električna snaga svjetiljaka veća od 25 W.

Članak 23.

Osim zabrana iz članka 22. ovog Zakona zabranjeno je i:

1. postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetla na otvorenom koji prelaze najviše dopuštene razine intenziteta svjetla, rasvjetljenosti, svjetline i raspršenja propisane provedbenim propisom ovog Zakona;

2. na prometnicama postavljati ploče, znakove, svjetla, stupove ili druge slične naprave koje svijetle a kojima se zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova ili zaslijepljuju sudionici u prometu, ili se odvraća njihova pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa;

3. obavljati djelatnosti, pojedine radove i druge aktivnosti, koje u prostorima u kojima borave ljudi uzrokuju rasvjetljenje štetno po zdravlje ljudi;

4. korištenje javne rasvjete koja raspršuje svjetlo iznad horizonta, osim u propisanim iznimkama;

5. postavljanje svjetiljki koje izvana rasvjetljavaju zaštićeni prostor više od dopuštenih propisanih graničnih standarda.

6. rasvjetljivanje prometnica na način da se svjetlo raspršuje u okoliš iznad propisanih dopuštenih standarda;

7. rasvjeta oglasnih površina uz prometnice nenaseljenih područja;

8. postavljati samosvjetleće oglasne površine na bazi tehnologija s pozadinskom rasvjetom i s dinamičkim prijenosom informacija u zoni prometnih raskrižja ili prometnih kružnih tokova, kao i uz same prometnice;
9. postavljati ploče, znakove, stupove, oglasne površine i druge slične naprave, koje zbog rasvjete uzrokuju štetne posljedice u područjima zaštićenima u skladu s propisima iz područja zaštite prirode.
10. obavljati djelatnosti, pojedine radove i druge aktivnosti koje uzrokuju rasvjetljenje štetno po ekosustav i bioraznolikost na lokaciji na kojoj se to obavlja.

VI. PLANIRANJE GRADNJA I OBNOVA RASVJETE, I ODGOVORNOST PROIZVOĐAČA PROIZVODA KOJI SLUŽE RASVJETLJAVANJU

Planiranje, gradnja i obnova rasvjete

Članak 24.

Kod planiranja, gradnje ili obnove rasvjete potrebno je izabrati tehnička rješenja i uvažavati dostignuća i rješenja kojima se osigurava da svjetiljke ugrađene u rasvjetu ne uzrokuju prelaženje propisanih graničnih vrijednosti i ispunjavaju i sve druge uvjete propisane ovim Zakonom i provedbenim propisima ovog Zakona, ukoliko za pojedine vrste rasvjete ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Rad izvora svjetlosti

Članak 25.

- (1) Za rad izvora svjetlosti nije potrebna dozvola tijela nadležnog za zaštitu okoliša.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada je izvor svjetlosti na području postrojenja odnosno uređaja koji uzrokuju značajnije onečišćenje okoliša i/ili onečišćenje u većem opsegu, bez obzira na odredbu iz stavka 1. ovoga članka, uvjeti za takav izvor svjetlosti određuju se u okviru propisanih postupaka procjene utjecaja zahvata na okoliš odnosno utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša ili davanja suglasnosti na elaborat o svjetlosnom onečišćenju na zahtjev operatera, sve u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša.

Članak 26.

- (1) Građevina koja uključuje izvor svjetlosti odnosno rasvjetu mora ispuniti uvjete:
  - da električna snaga svjetiljaka ne prelazi granične vrijednosti određene za izvor svjetlosti provedbenim propisom ovog Zakona,
  - pri uporabi i djelovanju svjetiljaka za osvjetljavanje pročelja, spomenika kulture i objekata za oglašavanje moraju biti ispunjeni uvjeti iz ovog Zakona i provedbenih propisa toga Zakona,
  - korištene svjetiljke moraju ispunjavati uvjete u skladu s odredbama ovog Zakona, ukoliko ovim Zakonom za pojedinu vrstu rasvjete nije određeno drukčije.

(2) Ukoliko je izvor svjetlosti sastavni dio zahvata u okoliš za koji je potrebno utvrditi odgovarajuće uvjete prema propisima iz područja zaštite okoliša, usklađenost s uvjetima iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u postupku koji se provodi u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša.

(3) Za izvor svjetlosti iz stavka 1. ovoga članka, za koji nije propisana obveza provedbe postupka iz stavka 2. ovoga članka, posebne uvjete potrebno je utvrditi u okviru utvrđivanja posebnih uvjeta iz područja zaštite okoliša u postupku izdavanja akta temeljem kojega se odobrava gradnja sukladno posebnim propisima kojima se uređuje gradnja. U tom slučaju u glavni projekt uključuju se i osnovni podaci o namjeni i kapacitetu izvora svjetlosti te ocjena o utjecajima izvora svjetlosti na okoliš, ukoliko ukupna električna snaga svjetiljaka rasvjete prelazi 10 kW odnosno 1 kW ako se radi o rasvjeti spomenika kulture. Iz ocjene utjecaja izvora svjetlosti na okoliš mora biti razvidno da taj izvor svjetlosti u svezi sa svjetlosnim zračenjem ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i provedbenim propisima ovog Zakona.

Članak 27.

(1) U postupcima utvrđivanja prihvatljivosti zahvata za okoliš koji se provode sukladno posebnim propisima iz područja zaštite okoliša utvrđuje se i ispunjavanje posebnih uvjeta vezano uz provedbu mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja propisanih ovim Zakonom i provedbenim propisima ovog Zakona. U tim postupcima mišljenje o posebnim uvjetima vezano uz provedbu mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja daje tijelo koje je nadležno za provedbu postupka.

(2) U postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša koji se provodi sukladno posebnim propisima iz područja zaštite okoliša utvrđuje se i ispunjavanje posebnih uvjeta vezano uz provedbu mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja propisanih ovim Zakonom i provedbenim propisima ovog Zakona. U tom postupku mišljenje o posebnim uvjetima vezano uz provedbu mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja daje ministarstvo.

(3) U postupcima koji se vode prema posebnom zakonu kojim se uređuje područje gradnje posebni uvjeti vezano za zaštitu od svjetlosnog onečišćenja kada se radi o zahvatima za koje se ne izdaje rješenje o utjecaju zahvat na okoliš odnosno rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša sadržani su u glavnom projektu odnosno drugim propisanim projektima.

Nacrt rasvjete

Članak 28.

(1) Operater rasvjete kojoj ukupna električna snaga svjetiljki prelazi 10 kW odnosno 1 kW ako se radi o rasvjeti spomenika kulture, pročelja ili objekta za oglašavanje, mora imati Nacrt rasvjete iz kojega su razvidni osnovni podaci o izvoru svjetlosti.

(2) Ukoliko operater rasvjete upravlja s više izvora svjetlosti iz stavka 1. ovoga članka, može za njih zajedno izraditi jedan Nacrt rasvjete.

(3) Operater rasvjete dužan je Nacrt rasvjete iz stavka 1. i 2. ovoga članka provjeriti svaku petu godinu nakon početka rada rasvjete i po potrebi mora ga promijeniti ili dopuniti. Operater mora izraditi novi Nacrt rasvjete ako rasvjetu obnovi tako, da se električna snaga svjetiljaka poveća za više od 15% ili ako se radi o zamjeni više od 30% svjetiljaka rasvjete obuhvaćene Nacrtom.

- (4) Nacrt rasvjete sadrži osobito:
1. podatke o operateru rasvjete: ime i adresu odnosno tvrtku i sjedište operatera;
  2. podatke o lokaciji rasvjete: detaljniju lokaciju izvora svjetlosti, cjelokupnu dužinu i površinu osvijetljenih prometnica i drugih javnih površina, ako se radi o rasvjeti prometnica i/ili javnih površina, izgrađenu površinu zgrade i nenatkrivene površine građevinskih objekata, ako se radi o rasvjeti zračne luke, željeznice, proizvodnog postrojenja, poslovnog objekta, ustanove ili sportskog igrališta, površinu pročelja odnosno spomenika kulture ako se radi o rasvjeti pročelja odnosno spomenika kulture, oglasnu površinu i električnu snagu svih unutarnjih svjetiljaka ako se radi o rasvjeti oglasnog objekta;
  3. podatke o izvoru svjetlosti koji je predmet nacрта: opis izvora svjetlosti u skladu s odredbama ovoga Zakona, planiranu odnosno ciljnu godišnju potrošnju električne energije, ukupnu električnu snagu i broj postavljenih svjetiljaka te udio svjetlosnog toka, koji zrače prema gore.
- (5) Kad se radi o rasvjeti: čija ukupna električna snaga svjetiljaka prelazi 50 kW, ili 20 kW, spomenika kulture, pročelja ili objekta za oglašavanje, Nacrt rasvjete iz stavka 4. ovoga članka mora sadržavati i podatke o svjetlosnom onečišćenju i to: osvijetljenost na prozorima zaštićenih prostora koju može bitno uzrokuje izvor svjetlosti i svjetlinu površina koju uzrokuje rasvjeta spomenika kulture ili pročelja. Ova odredba se ne primjenjuje na rasvjetu prometnica i javnih površina.
- (6) Operater rasvjete dužan je, na zahtjev, Nacrt rasvjete dostaviti ministarstvu odnosno inspekciji zaštite okoliša.

Obveze proizvođača

Članak 29.

- (1) Proizvođači proizvoda koji služe rasvjetljavanju su dužni planirati i provoditi proizvodnju tih proizvoda i ambalažu za proizvode na način da se proizvodnja unapređuje primjenom najpovoljnijih čistih tehnologija, te na način koji omogućuje učinkovitu uporabu materijala i energije, potiče ponovnu uporabu i reciklažu proizvoda (ako je to po svojstvu proizvoda moguće) i na način kojim se uzima u obzir najprimjereniji postupak uporabe i/ili zbrinjavanja proizvoda kojem je istekao rok, odnosno vijek trajanja, kako bi se nepovoljni utjecaj na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru.
- (2) Proizvođači moraju koristiti sirovine i materijale, poluproizvode i ambalažu koji smanjuju uporabu energije i materijala i čijim se korištenjem smanjuje nastajanje otpada i/ili emisije stakleničkih plinova.
- (3) Proizvođači su dužni izbjegavati uporabu materijala, tvari i/ili predmeta koji sadrže opasne tvari u količinama i/ili koncentracijama koje bi mogle nepovoljno utjecati na zdravlje ljudi i/ili na okoliš u procesu proizvodnje, uporabe i zbrinjavanja proizvoda kada postane otpad.

VII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NAZOR

1. Upravni nadzor

Članak 30.

Upravni nadzor nad primjenom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega, te zakonitost rada i postupanja nadležnih tijela, jedinica lokalne samouprave i osoba koje imaju javne ovlasti nad

povjerenim im poslovima koji se odnose na postupanje u svezi provedbe obveza prema ovom Zakonu i provedbenim propisima ovog Zakona i nad stručnjacima obavlja ministarstvo.

2. Inspekcijski nadzor

Članak 31.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i provedbenih propisa ovoga Zakona provodi inspekcija zaštite okoliša i gospodarska inspekcija, svaka u svojem djelokrugu.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor provodi izravan uvid u opće i pojedinačne akte, nadzire uvjete i način izvršenja obveza prema ovom Zakonu i provedbenim propisima ovog Zakona nadležnih tijela u jedinicama lokalne samouprave, operatera rasvjete, stručnjaka odnosno nadzirane pravne i fizičke osobe, te poduzima ovim Zakonom i drugim propisima predviđene mjere da se utvrđeno stanje, ako je nužno, uskladi s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

Članak 32.

Na inspekcijski nadzor koji se provodi po ovom Zakonu na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 182., 183., 184., 185., 186., 187., 189., 192., 193., 194., 195., 211., 212., 221. i 223. Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br.110/07).

Članak 33.

Inspekcijski nadzor koji se odnosi na provedbu ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega kojima se propisuju granične vrijednosti u vezi sa svojstvima proizvoda u sustavu izvora svjetlosti i rasvjetljavanja i/ili drugih značajki kakvoće takvih proizvoda provodi gospodarski inspektor Državnog inspektorata na način propisan posebnim zakonom.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 34.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit operater rasvjete odnosno operater pravna i fizička osoba, koji:

1. koristi svjetiljke koje ne ispunjavaju uvjete propisane provedbenim propisima ovog Zakona;
2. za objekte i uređaje ne osigura osvjetljenost prema propisanim standardima;
3. osvjetljava površine zgrade ili objekta na kojima su otvori za prelet životinjskih vrsta kada se te zgrade ili objekti koriste u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita prirode u svrhu zaštite habitata ugroženih životinjskih vrsta (članak 20. Zakona);
4. rasvjetu u blizini zaštićenih prostora postavlja suprotno odredbi članka 21. stavka 1. ovog Zakona;

5. u skladu s odredbom članka 22. stavkom 1. ovog Zakona ne osigura da je rasvjeta objekta i uređaja iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona, osim rasvjete zračnih luka, po danu od jutra do večeri rasvjeta ugašena, osim u slučaju propisanih iznimki;
6. uporabljuje svjetlosne snopove bilo kakve vrste ili oblika, mirujućih ili mobilnih, koji su usmjereni prema nebu ili prema površinama koje bi ih mogle reflektirati prema nebu (članak 22. stavak 3. Zakona);
7. rasvjetom pročelja osvjetljava zid zaštićenog prostora na kojem su prozori (članak 22. stavak 4. Zakona);
8. kada svjetiljka rasvjete za osvjetljavanje nenatkrivenih površina nije dio rasvjete objekata i uređaja iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona i ne ispunjava uvjete iz članka 2. točke 12. ovog Zakona, u nju namješta žarulje tako da je ukupna električna snaga svjetiljaka veća od 25 W (članak 22. stavak 5. Zakona);
9. postavlja svjetiljke i druge izvore svjetla na otvorenom koji prelaze najviše dopuštene razine intenziteta svjetla, rasvijetljenosti, svjetline i raspršenja propisane provedbenim propisom ovog Zakona (članak 23. točka 1. Zakona);
10. na prometnicama postavlja ploče, znakove, svjetla, stupove ili druge slične naprave koje svijetle a kojima se zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova ili zaslijepljuju sudionici u prometu, ili se odvraća njihova pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa (članak 23. točka 2. Zakona);
11. obavlja djelatnosti, pojedine radove i druge aktivnosti, koje u prostorima u kojima borave ljudi uzrokuju rasvjetljenje štetno po zdravlje ljudi (članak 23. točka 3. Zakona);
12. koristi javnu rasvjetu koja raspršuje svjetlo iznad horizonta, osim u propisanim iznimkama (članak 23. točka 4. Zakona);
13. postavlja svjetiljke koje izvana rasvjetljavaju zaštićeni prostor više od dopuštenih propisanih graničnih standarda (članak 23. točka 5. Zakona);
14. rasvjetljava prometnice na način da se svjetlo raspršuje u okoliš iznad propisanih dopuštenih standarda (članak 23. točka 6. Zakona);
15. postavlja odnosno rasvjetljava oglasne površine uz prometnice nenaseljenih područja (članak 23. točka 7. Zakona);
16. postavlja samosvijetleće oglasne površine na bazi tehnologija s pozadinskom rasvjetom i s dinamičkim prijenosom informacija u zoni prometnih raskrižja ili prometnih kružnih tokova, kao i uz same prometnice (članak 23. točka 8. Zakona);
17. postavljati ploče, znakove, stupove, oglasne površine i druge slične naprave, koje zbog rasvjete uzrokuju štetne posljedice u područjima zaštićenima u skladu s propisima iz područja zaštite prirode (članak 23. točka 9.);
18. obavljati djelatnosti, pojedine radove i druge aktivnosti koje uzrokuju rasvjetljenje štetno po ekosustav i bioraznolikost na lokaciji na kojoj se to obavlja (članak 23. točka 10. Zakona);
19. ne izradi Nacrt rasvjete u skladu s člankom 28. ovog Zakona,

20. ne prilagodi postojeću rasvjetu sukladno odredbama ovog Zakona i provedbenih propisa ovog Zakona i/ili to ne učini u propisanim rokovima.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba operatera odnosno pravne i fizičke osobe kaznom u iznosu od 3.000, 00 do 15. 000 kuna.

Članak 35.

(1) Svako neispunjenje obveza određenih provedbenim propisima ovog Zakona operateru rasvjete i onečišćivaču, te neispunjenje tih obveza u utvrđenom roku i na propisani način smatrat će se prekršajem u smislu odredbi ovog Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka operater rasvjete i onečišćivač, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba operatera rasvjete odnosno onečišćivača iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 36.

(1) Za prekršaje propisane ovim Zakonom prekršajni postupak ne može biti pokrenut kada protekne tri godine od dana počinjenja prekršaja.

(2) Izrečene prekršajne sankcije ne mogu biti izvršene ako od dana pravomoćnosti odluke o prekršaju protekne tri godine, a zastara počinje teći od dana kada je počinitelj prekršaja primio izvršnu odluku urednom dostavom, odnosno od dana kada je prvostupanjska odluka postala izvršna.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

(1) Vlada Republike Hrvatske će u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti uredbu iz članka 15. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Ministar će u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnike iz članka 16. stavka 2. i članka 19. stavka 2. ovog Zakona .

Članak 38.

(1) Postojeću javnu rasvjetu koja je s tehničkim karakteristikama i tehnologijom u uporabi suprotna od odredbi ovog Zakona i provedbenih propisa ovog Zakona potrebno je zamijeniti ili pravilno postaviti najkasnije u roku od pet godina od dana stupanja na snagu uredbe iz članka 15. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Postojeće svjetiljke koje su montirane po uputama proizvođača i blješte sudionicima u prometu suprotno odredbama ovog Zakona, a nisu u sustavu javne rasvjete moraju se zamijeniti ili pravilno postaviti najkasnije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu propisa iz članka 16. stavka 2. ovog Zakona.

(3) Obveze po stavcima 1. i 2. ovoga članka dužne su izvršiti osobe koje su važećim propisima odnosno važećim odgovarajućim aktima obvezane za održavanje javne rasvjete i/ili druge vrste rasvjete odnosno objekata na kojima se rasvjeta koristi u svrhu funkcioniranja i uporabe tih objekata.

Članak 39.

Operateri rasvjete objekata iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona dužni su uskladiti rasvjetu tih objekata u roku od pet godina od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 16. stavka 2. ovog Zakona.

Započeti postupci prema posebnim propisima

Članak 40.

Na postupke koji su za namjeravane zahvate započeti do stupanja na snagu ovog Zakona prema propisima iz područja zaštite okoliša odnosno prema propisima iz područja gradnje neće se primijeniti ovaj Zakon.

Početak stupanja na snagu

Članak 41.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“ a stupa na snagu 01. srpnja 2011. godine.

OBRAZLOŽENJE

U glavi I. „Opće odredbe“ (članci 1. do 7.):

Uz članak 1.

Odredbom ovoga članka određuje se predmet uređenja ovoga Zakona.

Uz članak 2.

Ovim člankom određuje se značenje pojedinih pojmova koji se koriste u Zakonu.

Uz članak 3.

Ovom odredbom uređuje se zakonski okvir u kojem se primjenjuje Zakon tako da se određuje da Zakon primjenjuje na ocjenu i upravljanje rasvjetljenošću okoliša iz umjetnih izvora svjetlosti, kojoj su izloženi ljudi u prirodi, u naseljenim područjima i na prometnicama te u pripadnom prostoru prometnica, kojoj je izložen biljni i životinjski svijet u prirodi, u okolini prometnica i drugim područjima osjetljivima na rasvjetljenost, kojoj su izloženi podzemni prirodni objekti (spilje, jame, ponori i sl.) i noćno nebo. Određuju se vrste rasvjete koje kao umjetni izvori svjetlosti mogu uzrokovati svjetlosno onečišćenje okoliša.

Uz članak 4.

Ovom odredbom određuje se na što i kada se ne primjenjuju odredbe ovoga Zakona.

Uz članak 5.

Ovom odredbom određuje se kada i vezano za koju materiju se primjenjuju odredbe drugih propisa kao dopuna odredbama ovoga Zakona. Dakle određuje da se na pitanja šteta i opasnosti od šteta u okolišu prouzročenih svjetlosnim onečišćenjem odgovarajuće se primjenjuju odredbe zakona kojim je uređena zaštita okoliša i provedbeni propisi toga zakona koji se odnose na štete u okolišu i prijeteće opasnosti od šteta; na pitanja prava na pristup informacijama javnosti i zainteresirane javnosti u postupcima prema ovom Zakonu, koja nisu uređena ovim Zakonom i provedbenim propisima ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita okoliša, te da se utjecaji svjetlosnog onečišćenja obvezno se razmatraju u postupcima strateške procjene utjecaja planova i programa na okoliš i u postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš, koji se provode prema zakonu kojim je uređena zaštita okoliša i njegovim provedbenim propisima.

Uz članak 6.

Ovom odredbom određuju se ovlaštenja ministra vezano za upućivanje u način rada u ministarstvu, nadležnim upravnim tijelima županija i Grada Zagreba, nadležnim upravnim odjelima gradova i općina te u pravnim osobama s javnim ovlastima u vezi s provedbom ovoga Zakona i provedbenih propisa ovoga Zakona. Također se ovlašćuje ministar da za potrebe izrade nacрта provedbenih propisa koje je ovlašten donositi prema ovome Zakonu i izradu i nacionalnih planova, programa i izvješća, osniva povjerenstva, imenuje članove povjerenstva i tajnika te uređuje način njihova rada, te da određuje naknadu članovima i tajnicima za rad u povjerenstvima koja je prema ovome Zakonu ovlašten osnivati.

Uz članak 7.

Određuju se ciljevi zaštite od svjetlosnog onečišćenja i to da se zaštita od svjetlosnog onečišćenja provodi se tijekom noći te danonoćno u prirodnim podzemnim objektima, da se zaštitom okoliša od

svjetlosnog onečišćenja osigurava cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, racionalno korištenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog života i temelj održivog razvitka, te da se zahvatima u okoliš čija su posljedica emisije svjetla u okoliš smije utjecati na kakvoću življenja, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet u okvirima održivog razvitka. Također da se u ostvarivanju navedenih ciljeva moraju se uzimati u obzir najučinkovitije raspoložive tehnike i tehnologije te njihova gospodarska provedivost u skladu s načelima prema ovom Zakonu i Zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

U glavi II. „Načela zaštite od svjetlosnog onečišćenja“ (članci 8. do 12.)

Uz članke 8. do 12.

Uređuje se odgovarajuća primjena načela zaštite okoliša uređenih zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša, primjeni načela međunarodnog prava zaštite okoliša i uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse, a osobito sljedećih načela 1. Onečišćivač plaća – vlasnik odnosno operater rasvjete snosi sve troškove preventivnih mjera i mjera otklanjanja štetnih utjecaja odnosno onečišćenja, financijski je odgovoran za provedbu preventivnih i sanacijskih mjera zbog štete za okoliš koju prouzroči ili bi moglo prouzročiti svjetlosno onečišćenje uzrokovano rasvjetom kojom on upravlja: i Odgovornost proizvođača – proizvođač proizvoda namijenjenih rasvjeti odgovoran je za odabir rješenja najprihvatljivijeg za ljudsko zdravlje i okoliš, prema svojstvima proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući vijek trajanja proizvoda i uporabu najbolje dostupne tehnologije. Također se posebno definiraju Načelo energetske učinkovitosti, Načelo opravdanosti, Načelo optimalizacije i Načelo ograničenja.

U glavi III. „Subjekti koji osiguravaju provedbu zaštite od svjetlosnog onečišćenja“ (članci 13. do 14)

Uz članke 13. i 14.

Ovim odredbama uređuje koja tijela osiguravaju provedbu zaštite od svjetlosnog onečišćenja te se određuje da Vlada Republike Hrvatske uređuje standarde za proizvode i mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja za područje javne rasvjete i zaštite noćnog neba te druge standarde u skladu s odredbama ovoga Zakona, a županije, Grad Zagreb, gradovi i općine, su dužni svaki u okviru svojega djelokruga, na svojem području osigurati uvjete i provedbu propisanih standarda i mjera. Također se određuje da su u svrhe izvršenja svoji obveza županije dužne surađivati s jedinicama lokalne samouprave, te da više županija i/ili županija i Grad Zagreb mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu propisanih standarda i mjera.

Propisuje se da provedbu zaštite od svjetlosnog onečišćenja osiguravaju: Vlada Republike Hrvatske, ministarstva i druga tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i proizvođači, pravne osobe ovlaštene za obavljanje stručnih poslova u zaštiti okoliša, udruge civilnog društva koje djeluju u području zaštite okoliša, pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarske djelatnosti i građani pojedinci, njihove skupine, udruge i organizacije, svaki prema svojem propisanom djelokrugu i uređenim Zakonom i obvezama propisanim .

(2) Subjekti iz stavka 1. ovoga članka zaštitu od svjetlosnog onečišćenja provode obavljajući svoje propisane zadaće odnosno u okviru propisanih djelokruga te ostvarujući svoja prava i obveze u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita okoliša i u skladu s ovim Zakonom i provedbenim propisima Zakona.

IV. U glavi IV. „Standardi upravljanja rasvijetljenošću i obvezni načini osvjetljavanja“ (članci od 15. do 17.)

Uz članke 15. do 17.

Određuje se da je osvjetljavanje ekološki prihvatljivim svjetiljkama obvezno prema standardima zaštite od svjetlosnog onečišćenja – standardima upravljanja rasvjetljenošću, da te standarde uređuje Vlada Republike Hrvatske uredbom, te se određuje što se propisuje Uredbom – između ostaloga: uvjeti i najviše dopuštene razine intenziteta svjetla, rasvjetljenosti, svjetline i raspršenja na otvorenom, a vezano za rasvjetljavanje javnih površina i prometnica, uvjeti i mjere, i drugi uvjeti za postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetla na otvorenom, standarde i ciljne vrijednosti godišnje potrošnje električne energije i planirane vrijednosti godišnjih ušteda u potrošnji električne energije u području javne rasvjete i rasvjete državnih prometnica te obveze operatera rasvjete i operatera koji upravljaju prometnicama odnosno objektima komunalne infrastrukture koji se odnose na korištenje javnih površina s tim u svezi, granične vrijednosti električne priključne snage svjetiljaka za rasvjetu objekata i površina iz članka 3. stavka 3. ovoga Zakona, mjere za smanjivanje emisija svjetlosti s javnih površina u okoliš, rokove i razdoblja prilagodbe obveznika u svezi propisanih standarda, obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vezano za javnu rasvjetu i propisane standarde, način provedbe prilagodbe za postojeće obveznike i sava druga pitanja s tim u svezi.

Također se određuje da se obvezni načini osvjetljavanja propisuju za rasvjetu koja može uzrokovati svjetlosno onečišćenje. Obvezni načini osvjetljavanja propisuju se za rasvjetu: javnih površina i prometnica; željezničke postaje, zračne luke i luke; proizvodnog postrojenja; poslovnih objekata i ustanova; spomenika kulture i vjerskih objekata; športskih objekata; pročelja; objekta za oglašavanje; gradilišta i rasvjetu kojom se može utjecati na zaštićene prostore (u daljnjem tekstu: objekti i uređaji), te da te načine osvjetljavanja pobliže propisuje ministar pravilnikom.

Određuju se iznimke koje u svezi osvjetljavanja u prigodnim prilikama i u svrhu učinkovitosti uslužnih djelatnosti u turizmu, ugostiteljstvu i trgovini Terminalnim planom rasvjete mogu odrediti jedinice lokalne samouprave za svoje područje.

V. U glavi V. „Mjere zaštite, ograničenja i zabrane“ (članci 18. do 23.)

Uz članke 18. do 23.

Određuju se mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja tako da se propisuje da one obuhvaćaju mjere zaštite od nepotrebnih, nekorisnih i/ili štetnih emisija svjetla u prostor u zoni i izvan zone koju je potrebno rasvijetliti te mjere zaštite noćnog neba od prekomjernog rasvjetljenja. Mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja određuju se vodeći računa o zdravstvenim, biološkim, ekonomskim, kulturološkim, pravnim, sigurnosnim, astronomskim i drugim standardima i propisanim normama. Propisuje se da se mjerama zaštite od svjetlosnog onečišćenja mora se osigurati provedba načela uređenih ovim Zakonom te da se njima mora spriječiti nastajanje prekomjerne emisije i raspršivanja svjetla u okoliš a postojeće rasvjetljenje mora se smanjiti na dopuštene razine.

Određuje se kojim mjerama se postiže zaštita od svjetlosnog onečišćenja i na koji način treba zaštititi životinjski svijet unutar osvjetljenog objekta.

Propisuju se ograničenja za osvjetljavanje zaštićenih prostora rasvjetom izvana i zabrane rasvjetljavanja.

VI. U glavi VI. „Planiranje, gradnja i obnova rasvjete, i odgovornost proizvođača proizvoda koji služe rasvjetljavanju“ (članci 24. do 29.)

Uz članke 24. do 29.

Ovim člancima uređuje se planiranje, gradnja i obnova rasvjete tako da se određuje da kod planiranja, gradnje ili obnove rasvjete treba izabrati tehnička rješenja i uvažavati dostignuća i rješenja kojima se osigurava da svjetiljke ugrađene u rasvjetu ne uzrokuju prelaženje propisanih graničnih vrijednosti i ispunjavaju i sve druge uvjete propisane ovim Zakonom i provedbenim propisima ovoga Zakona, ukoliko za pojedine vrste rasvjete ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Propisuje se da za rad izvora svjetlosti nije potrebna dozvola tijela nadležnog za zaštitu okoliša, ali iznimno kada je izvor svjetlosti na području postrojenja odnosno uređaja koji uzrokuju značajnije onečišćenje okoliša i/ili onečišćenje u većem opsegu, uvjeti za takav izvor svjetlosti određuju se u okviru propisanih postupaka procjene utjecaja zahvata na okoliš odnosno utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša ili davanja suglasnosti na elaborat o svjetlosnom onečišćenju na zahtjev operatera, sve u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša.

Također se propisuje da građevina koja uključuje izvor svjetlosti odnosno rasvjetu mora ispuniti uvjete prema ovom Zakonu vezano za električnu snagu svjetiljaka koja ne smije prelaziti granične vrijednosti određene za izvor svjetlosti provedbenim propisom ovoga Zakona te pri uporabi i djelovanju svjetiljaka za osvjetljavanje pročelja, spomenika kulture i objekata za oglašavanje da moraju biti ispunjeni uvjeti iz ovoga Zakona i provedbenih propisa toga Zakona, te da korištene svjetiljke moraju ispunjavati uvjete u skladu s odredbama ovoga Zakona, ukoliko ovim Zakonom za pojedinu vrstu rasvjete nije određeno drukčije.

Propisuju se i obveze vezano za provedbu postupaka propisanih posebnim propisima iz područja zaštite okoliša.

Također se operaterima rasvjete određuje obveza izrade Nacrta rasvjete ukoliko su ispunjeni uvjeti uređeni ovim Zakonom.

Propisuju se i obveze proizvođačima koji služe rasvjetljavanju.

VII. U glavi VII. „Upravni i inspekcijski nadzor“ (članci 30. do 33.) određena su tijela i propisan je način obavljanja toga nadzora i odgovarajuća primjena odredbi Zakona o zaštiti okoliša vezano za obavljanje inspekcijskog nadzora.

VIII. U glavi VIII. uređene su kaznene odredbe (članci 34. do 36.)

IX. U glavi IX. uređene su prijelazne i završne odredbe (članci 37. do 41.)